

Գէթ մոխիրը տեսնէր: Ու հոն նշմարեց որ գետնայարկին այն սենեակը ուր մայրիկը պառկած էր՝ կ'որոշուէր. մի քանի գերաններ ճակատ ճակտի տուած՝ իրենց ներքեւ ունէին սեւ դիակ մը: Մայրիկին դէմքն էր. թերեւս կ'ապրէր. թերեւս ծուխը սեւցուցած էր անոր պատի պէս ճերմակ դէմքը. թերեւս ան իր արցունքներուն տակ պիտի արթննար:

— « Մայրիկ » ... գոչեց նորէն: Եւ գերանները անհոգ անհոգ դեռ կը ծխային. և արեւը կը քաշուէր բարձրացող ծուխին վրայէն:

— « Մայրիկ » ... անգամ մ'ալ. և կիսամերկ թեւերով՝ կուրծքին վրայ սրղմեց զայն. ուզեց որ սիրտը՝ սրտին հետ խօսի: ... Բայց մայրիկը փշրեցաւ բազուկներուն մէջ՝ ածուխի նման. և չզգաց Նուարդ՝ որ իր սիրտն ալ համարացաւ ...

Մարած բնկաւ ...:

Շարայարեկի Հ. Մ. ՊՈՏՈՒՆՅԱՆ

ՎԱՐՈՒՅՐԸ

Գոթական տաճար, ձեռակերտ բնութեան:

Պիւր ուսկից արցունքն՝ իբր հեղիկ կ'ելլայ:

Սո մեղամագիկ խաւարիկ վերած,

կախեց ամէն դար ջան մը իրարեզեայ:

Մարկագաղղ զըմբէն որ քեղ կը ծածկէ,

Գաղտնի ցաւբուր չի՝ տար մի կասկած.

Շինուած քարացեալ և հին արցունքէ՝

Կ'երգես խուլ մայրով հողուն հետ աւերած:

Այս անտառին մօտ, քու սեմըր ժայռէ՝

կը թուի սեւագիւր դուր զըմբիքի:

Իր հեծեծանքն է, զոր դուրս կը ժայթքէ՝

Ջրովէժը, որուն մամուռն է կեղզի:

Դուն բառարեկեայ տունն ևս կախարդի,

Անկապ և անշղ պատկերոց խրոստ.

Մենակեաց ակունք՝ քարեքար դեռի. —

Ապրէի՝ քու մէջ, միայնակ ու մոռցուած:

Քարայրից առջև լըտէի, հեռուն,

Քաղցած աւուծի, վաղբերու մաքնչին.

Որոնց պատասխան տայր ցատուկ անհուն,

Բաղիւնով անէժ՝ ժայռին զողջողուն,

Ինչպէս այն զարուն՝ երբ մարդը վայրագ

Ուրին վրայ զըգած՝ մորթը զազանի,

կացին մ' և ճրկալ ծառոց հովանի,

Կ'հնչէր քու ծոցէ՝ պահել որդուկ կանց:

Թէ չէ՝ հնար քո մէջ ապրել իմ անխորհ,

Նախկին բնտանեաց ո՞վ յարկ սքըբազան,

Գէթ ջանքբուր տակ և հեղեղի քով,

Կ'ըմբէի խաղաղ, մոռցումս գամբան:

Հ. Կ. Տ. ՍԱՆԱԿԵԱՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԵՊ

ՏԻԲԵՐԻՍԻ ՆԱԽԱՎԱՐՆ

(Շար. տե'ս էջ 424)

ԳԼՈՒԽ Է.

Մ Ի Լ Ո Ս

Մարկեղղոսի Հոռովմէն մեկնելէն ի վեր՝ վաղբերային համար երկայն ու յուսահատական կ'երեւէին ժամերն, միշտ փակուած տնակին մէջ՝ սաստիկ կը ծանծանրանար. և իր ծոյլ ունակուած թեան համեմատ՝ շարունակ պառկած կը կենար, մտածելով այն երջանիկ օրերը՝ որոնց մէջ այնչափ զուարճացեր էր, և հիմա ուրիշ սփոփանք մը չունենալով կու լար, վասն զի կը պակսէր իրեն դժբախտներուն մի միակ սփոփանքը, կրօնքն:

Միտս պարապ տեղ կը ջանար մխիթարել իր տիրուհին, որ տմարդութեամբ ետ կը մղէր զինքը, որով և ինքն կու լար չկարենալով ուրիշ բան մ'ընել անոր:

Մարկեղղոսի մեկնելէն ի վեր՝ ամիս մ'անցեր էր, և ուրիշ մ'ալ անցնելու վրայ էր, երիտաւար դին թողուցած դրամն ամէն օր կը նուազէր, այնպէս որ սոսկալի խեղճութիւն մը կը մնար վաղբերային համար: Շատ ցաւալի է իրաւունքն անոր վիճակն՝ որ ո՞ր է միշտ մը չունի ապրելու և ստիպուած է ըսելու. Վաղը պիտի մեռնիք՝ անօթութենէս և կամ ողորմութիւն պիտի մուրաւ. բայց ողորմութիւնն ալ միշտ ձեռք չի ձգուիր: Կը սխալի ով որ կը զրուցէ՝ թէ աշխարհիս վրայ չկան բնաւ վեհանձն սրտեր. բազմաթիւ են անոնք՝ որոնք կը ծաղղուն դժբախտութիւնը, կը նախատեն զայն և կամ ցուրտ անտարբերութեամբ կ'անցնին անոր քովէն, տալայն կան նաեւ այնպիսի գորովագութ անձինք՝ որոնք ձեռք կը կարկառուն դժբախտին, կ'օգնեն և առջնորդ կ'ըլլան անոր՝ իրենց բարի խորհուրդներով. ստոյգ է թէ սակաւաթիւ են այսպիսիներ, բայց անոր համեմատ ալ մեծ է իրենց արդիւնքը. ծեղրուելոյն զողջողուն ծայան, օրիորդին անուշիկ աղօթքն և մանուկին թոթո՜վախօս շրթերէն կը դառնան առ Աստուած՝ որպէս զի ինչն այնպիսիներուն վրայ երկնային օրհնութիւնն:

Միտս շատ անգամ խորհուրդ տուած էր իր տիրուհուն՝ որպէս զի փնտռէ ու գտնէ Դեղաբ, սակայն Վաղբերայի խրոխտ հոգին դիմաբարձ էր այսպիսի խորհրդի մը. անիկայ սաստիկ կ'այլալէր, երբ կը յիշէր իր եղբոր իմաստուն բարեկամը, և կ'ուզէր որ անիկայ զինքը տեսնէ